

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. A. Tractatvs De Privilegiis Ecclessiae

Zanchi, Lelio

Veronae, M. D. LXXXVI.

Trigesimum Primum Priuilegium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61627](#)

Trigesimum Primum Priuilegium.

ECCLÉSIA est in hoc priuilegiata, † quod omnes Episcopi in eorum consecratione Chrismate liniuntur in capite, & manibus, & si fuerit prætermisum, supplendum est per tres Episcopos, vt in capit. I. de sac. vñct. ¶ Duæ enim sunt species vñctionis, exterior, & interior, exteriore inungitur corpus, interiore cor. † vngitur oleo, & Chrismate, quare de uno, & quare de alio, quia ptoleū nitor conscientiæ designatur, per oleum Chrismatis quod conficitur ex balsamo designatur odor famæ propter quod dicitur sicut balsamum aromatizans odorem dedi, & quare † Episcopus in capite linitur, & Princeps in humero, & quilibet fidelis inungitur in spatulis, & pectorale, oleo sancto ante baptismum, & post baptismum inungitur chrismate, in vertice, ob rationem quæ est superior pars mentis, & in fronte vt liberè confiteatur, quod credit. In veteri testamēto nō solum vngebatur † Sacerdos, sed enim Rex, & Prophetæ, sicut in libro Regum, Dominus præcepit Helyæ, Vade, & reuertere in domum tuam per desertum in Damascum, cumque peruerteris illuc vnges Azahel in Regē, super Syriam, & Iesum filium, nam si vnges in Regem super Israel, Helisæū autem filium Saphat, qui est de Abelmeula vnges Prophetam pro te, sed ubi † Iesus Nazarenus, quem vnxit Deus Spiritu sancto, sicut habet in Actibus Apostolorum, † vñctus est oleo pietatis præconsortibus suis, † qui sunt Apostolum est caput Ecclesiæ, quæ est corpus ipsius Principis, vñctio est translata à capite, ad brachium, vt Princeps ex tunc non vngatur in capite, sed in humero, vel in brachio, iuxta illud, Factus est principatus super humerum eius. † In capite vero Pontificis sacramentalis, est delimitio conseruata, quia personam capitis in officio illo Pontificali representat, † caput Pontificis Chrismate consecratum in humero, vel brachio Princeps delimitur, vt percipiatur quanta sit differentia inter auctoritatem Pontificis, & Princeps potestatem unguntur omnes fideles nam Apostolus Petrus ait, Estis genus electum, ideo in novo testamento non solum Reges & Sacerdotes vnguntur, † sed etiam omnes Christiani Oleo sancto, & post Baptismum Chrismate, vt per Sancti spiritus donum abiciat error, & ignorantiam, & suscipiat fidem rectam, † quia iustus ex fide viuit, sed an omnia omissa in ordinibus suppleantur, vel suppleri possint,

14 possint dicitur, † quòd quadam sunt substantialia, quæ si omittantur
 tur nihil agitur, vt ponere librum super ceruicem consecrandi,
 15 23. di. c. Episcopus, † itē numerus cōsecrantum ad minus sint tres:
 65. dist. cap. si forte cap. si Archiepiscopus, & cap. seq. de tempo. ord.
 16 Item quod vñus Episcopus totam benedictionem perficiat, 23. di.
 ca. quorundam de consecr. si talia omittantur nihil agitur, ideo sup
 pletio nihil operatur, quia ordinatio fuit nulla, quadam sunt
 17 solemnia nec essario, vt tēpus, ætas, manus impositio, & in talibus;
 aut dispensatur in executione, vt in ætate, & tempore, cap. consulta
 18 tioni de temp. ord. aut supplentur, † vt hic sunt & alia quæ dubia
 sunt, an sunt solemnia vel non, ita quòd faciant sacramentum nul-
 lum, vt Missa, Ieiunium, & in quibus Canones discrepare videntur,
 & tenendum quòd fieri debeat iteratio, de bap. cap. 2. cap. vñico de
 19 cler. per salt. prom. † Quædam autem exiguntur quæ sunt levia, vt
 tangere, vel non tangere ostium, vel campanam, vel candelabri tra-
 ditionem, vel calicis, & non reprobatur, si ad cautelam etiam taliū
 20 habet suppletio, c. ad eius vero di. 5. l. qui mutuam ff. manda. † & cum
 hæc per canones statuantur, & canonistæ dubitant, mirandum quo-
 modo Theologus audeat ista diffinire.

S U M M A R I V M.

- 1 Promotus ad ordinem Subdiaconatus sine manus impositione, an permitatur ad ministrare in tali ordine.
- 2 Vñctus per errorem oleo cum debuisset perungit Chismate non est iterandum sacramentum, sed supendum quod incantè fuerat prætermisum.
- 3 Iterari non dicitur, quod factum non fuit.
- 4 Omissa in ordinibus conferendis suppleri debent.
- 5 Ordinatus in Subdiaconum absque manum impositione impeditur ministra-
re, antequam suppleantur requisita.
- 6 Actum non dicitur cum aliquid superest agendum.
- 7 Sacraenta alia sunt voluntaria, prout est ordo, & matrimonium, alia ne-
cessaria prout est Baptismus, Confirmatio, Penitentia, Corpus Christi, &
Ultima unctio.
- 8 Sacramentum ordinis dicitur maius respectu regiminis, nam per illud ecclesiæ
regitur.
- 9 Penitentia dicitur maius respectu reparationis, quia sola post Baptis-
mum.
- 10 Vñctio extrema respectu confirmationis, quia digne sumpta dat confirmationem
gratiae.

- 11 Sacramentorum proprietates sunt consideranda, & quare fuerint sacramenta instituta.
- 12 Baptismus est introcentium, Confirmatio dicitur pugnantium, Corpus Christi dicitur progredientium, Pœnitentia dicitur redeuntium, Extrema uincio recedentium.
- 13 Matrimonium, & ordo sunt voluntatis.
- 14 Sacramentum primum est timentium.
- 15 Sacramentum secundum alios regentium est.
- 16 Sacra menta propter tria sunt instituta, propter humiliationem, ut dum hominibus sensibilibus & inferioribus se subiicit reverenter ex hoc amplius apud Deum mereatur. Item propter eruditionem. Item propter exercitationem.

Trigesimum Secundum Priuilegium.

1 C C L E S I A tali priuilegio gaudet. † Quidam fuit promotus ad ordinem Subdiaconatus sine manus impositione, quæsitum fuit, an permitti debeat administrare in tali ordine. † Vel si quidam per errorem fuit unus oleo cum debuisset perungi Chrismate, refricatur in dubium, utrum sacramentum Confirmationis deberet in eo iterari, fuit responsum, per P. Maximum, quod in talibus non est aliquid iterandum, sed supplendum quod incaute fuerat prætermis-
sum, cap. 1. de sacram. non iteran. Hic consideratur, † quod non di-
citur itetari quod factum non fuit, † Item quæ omittunt in ordi-
nibus conferendis suppleri debent, sed videtur quod secundum ea
quæ proposita sunt non sit responsum, sed dimittit nos in obscurio-
ne, contra cap. si. de constitut. cum fuerit quæsitum, † an ordinatus in
Subdiaconum absque manum impositione debeat impe diri, ne mi-
nistret, sed glo. soluit dicendo, quod antequam ista suppleantur,
ministrare non debet, 52. distinct. capitu. solicitude. Et satis respon-
det cum dicat ista suppleri, † quia nihil dicitur actum, cum ali-
quid superest agendum, 7. quæstio. 1. capitu. illud magnopere con-
siderandum arbitror circa † sacramenta, quod aliqua sunt vo-
luntaria, prout est Ordo, & Matrimonium, alia necessaria, prout est
Baptismus, Confirmatio, Pœnitentia, Corpus Christi, & Ultima
uincio, secundum Host. † Sacramentum Ordinis dicitur maius re-
spectu regiminis, nam per illud Ecclesia regitur, & habet alia
per